

LIETUVOS UNIVERSITETŲ REKTORIŲ KONFERENCIJA

Lithuanian Universities Rector's Conference

DEKLARACIJA DĖL VALSTYBĖS INVESTICIJŲ Į MOKSLĄ IR STUDIJAS

2018-04-03

Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau – LURK) pritaria Lietuvoje vykstančios aukštojo mokslo reformos pagrindiniams tikslui – sudaryti prielaidas ir sąlygas aukščiausius kokybės standartus atitinkančiam jaunosis kartos universitetiniam išsilavinimui. Tik toks universitetinis išsilavinimas užtikrintų aukštesnės ekonominės, socialinės ir kultūrinės vertės kūrimą šalyje ir garantuotų mūsų valstybės tvarą raidą.

Tuo pačiu LURK reiškia susirūpinimą dėl mokslinių tyrimų lygio Lietuvos universitetuose, dėstytojų darbo sąlygų, studentų socialinės infrastruktūros būklės ir valstybės investavimo į aukštajį mokslą tvarumo.

Disproporcija tarp mokslinių tyrimų ir studijų finansavimo lėmė ne tik masinę universitetų studijų krypčių degradaciją, bet ir užtraukė kur kas didesnę bėdą – silpną Lietuvos universitetų gebėjimą reaguoti į XXI a. iššūkius. Šie iššūkiai yra susiję su pasaulyje vykstančia aukštojo mokslo paradigmos transformacija, kuomet į pirmą vietą vis labiau iškyla būsimų visuomenės lyderių gebėjimai kritiškai mąstyti, giliai pažinti ir suprasti dalykus bei savarankiskai atnaujinti žinių bagažą kelis kartus per savo karjeros laikotarpį. Tokių savybių ugdymas neįmanomas be platesnio dėstytojų ir studentų įtraukimo į mokslinius tyrimus – į didžiausia neapibrėžtimi pasižymintą, daugiausiai intelektinių pastangų reikalaujančią ir vertingiausią žmonijos veiklos sritį. Todėl kviečiame valdžios institucijas papildomus išteklius, skirtus universitetams, visų pirma nukreipti mokslinių tyrimų finansavimui.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad nepaisant tam tikros pastarojo laikotarpio pažangos, dėstytojų darbo sąlygos vis dar neleidžia pritraukti bent kiek reikšmingesnės dalies akademinių darbuotojų iš užsienio, o studentų socialinės sąlygos – talentingų užsienio studentų. Tarptautinis intelekto cirkuliavimas, kuris lemia šiuolaikinio pasaulio pažangą, mūsų šalyje įgavo išsigimusį vienakryptį pavidalą. Tai griauna universitetų pastangas rengti pakankamą kiekj aukščiausios kvalifikacijos specialistų, gebančių veikti globaliomis sąlygomis, sukelia milžinišką grėsmę šalies konkurencingumui ir skatina tolesnį tautos nykimą.

Minėtos problemas yra įsisenėjė, o jų sprendimas stringa dėl valstybėje susiformavusio netinkamo poziūrio į aukštojo mokslo sektorius finansavimą vien kaip į išlaidas, o ne kaip į svarbiausią šalies investiciją, duodančią didžiausią grąžą. Rektoriai taip pat perspėja Lietuvos visuomenę dėl iškilusios grėsmės universitetų finansavimo tvarumui dėl numatomo Europos Sąjungos paramos lėšų mažėjimo po 2020 metų.

LURK kviečia valdžios institucijas bei plačiąją visuomenę atvirai diskusijai dėl atsinaujinančios Lietuvos universitetų misijos ir pamatinį galimybę ją vykdyti sukūrimo. Manome, kad svarbiausia aukštojo mokslo reformos principai, užtikrinsiantys sėkminges mūsų valstybės raidą, turi būti grindžiami mokslinių tyrimų plėtra, universitetų tarptautinės dimensijos puoselėjimu bei tvariu valstybės investavimu į universitetinį mokslą ir studijas.

Prezidentas

prof. Artūras Žukauskas